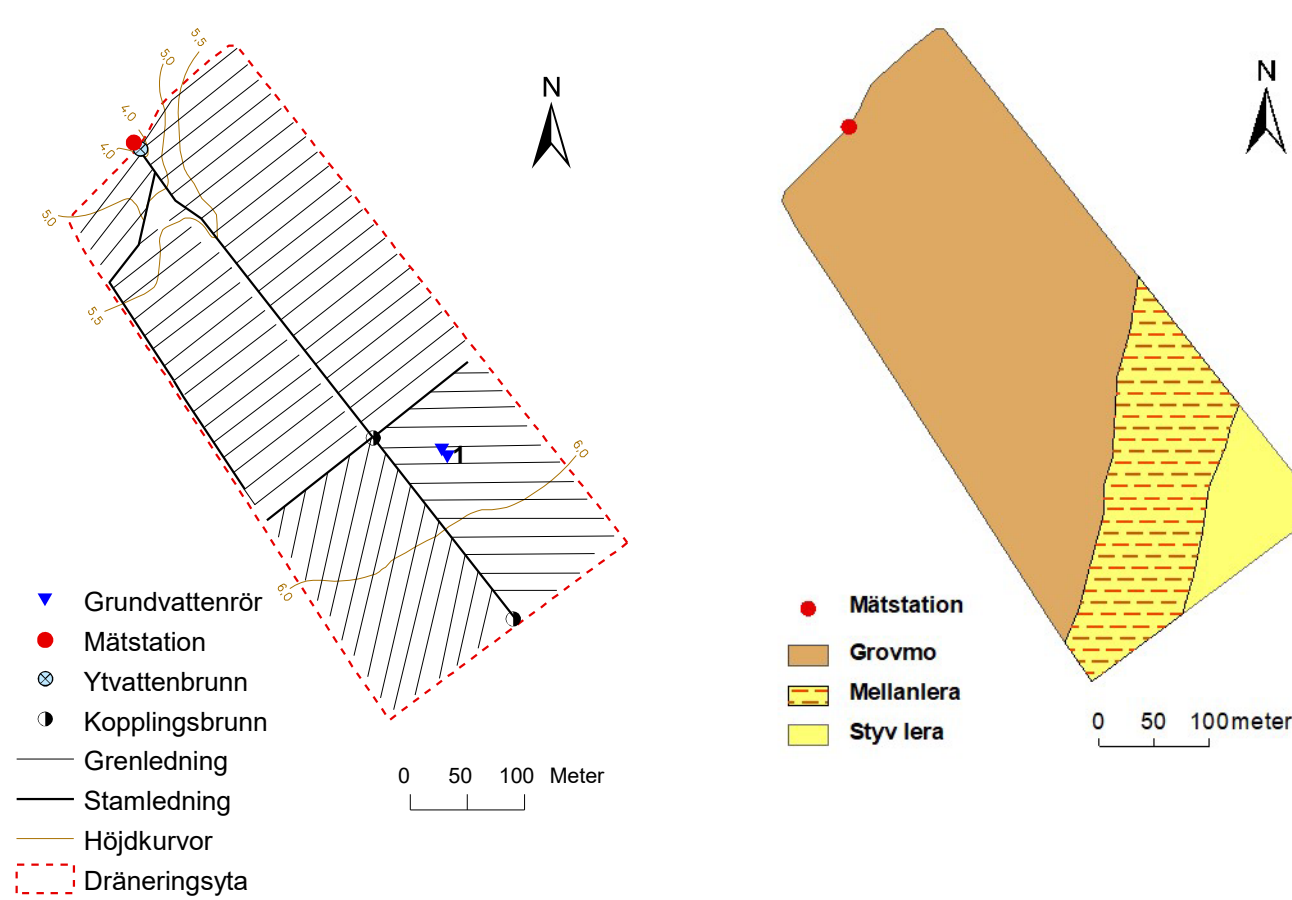

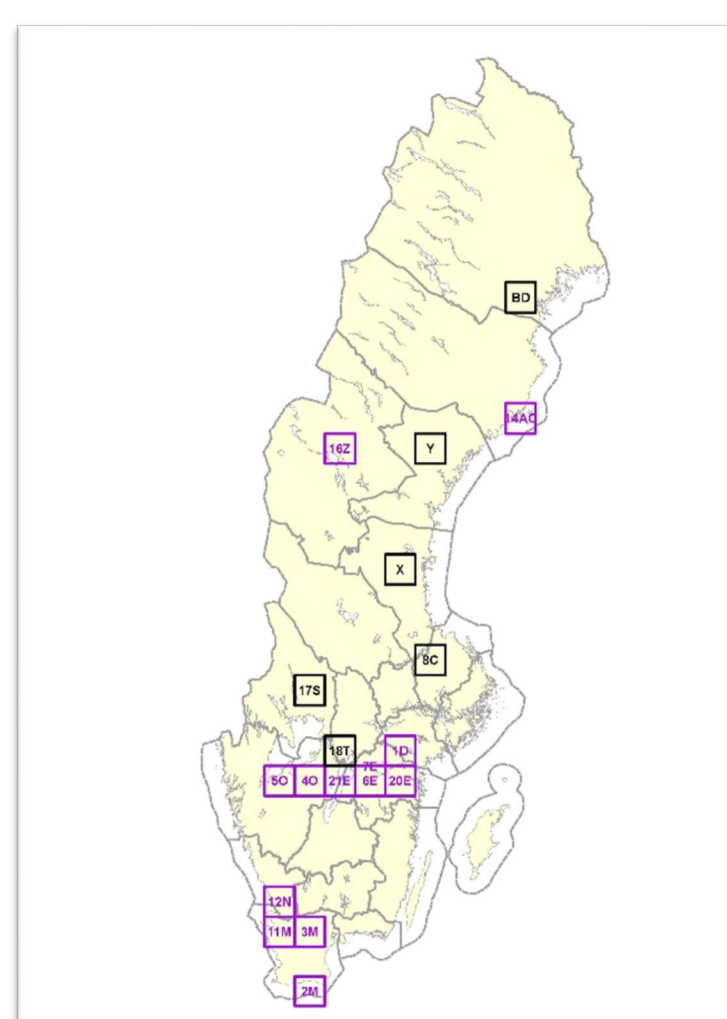
Observationsfält 1973-2023

50 års mätningar av växtnäringsläckage från jordbruksmark

Observationsfält på åkermark, som är en del av den nationella miljöövervakningen, firar 50 år av mätningar av avrinning och växtnäringsläckage från enskilda fält på åkermark i Sverige. I dagsläget följs 13 fält kontinuerligt sedan mellan 34-50 år. Fälten representerar olika jordarter, driftsinriktningar och klimat. Dessa långa mätserier är unika och ovärderliga som historiskt arkiv, för nutida frågeställningar och i ett framtida förändrat klimat.

Dräneringskarta och jordartskarta för fält 50.

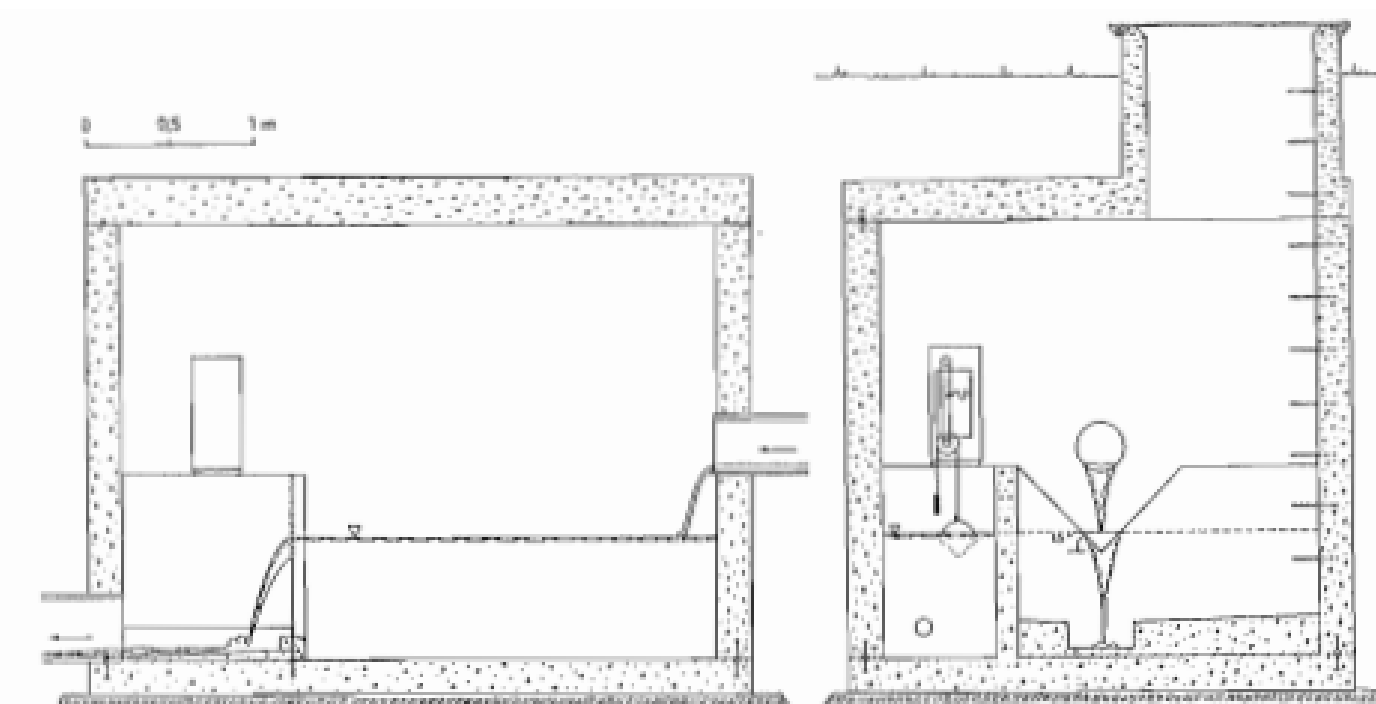

Observationsfältens ungefärliga läge i Sverige. Fält markerade med svart färg är nedlagda.

Fält	År	Jordart	Drifts-Inriktning
BD	1975-1981	Finmo	
14AC	1988-	Lerig finmo	Växtodling, mjölkkor
Y	1975-1983	Mjåla	
16Z	1977-	Moig moränlättilera	Växtodling, mjölkkor
X	1977-1982	Finmo-mjåla	
8C	1975-1997	Mellanlera	
17S	1977-2000	Mo	
18T	1982-1997	Mulljord	
1D	1974-	Mellanlera	Växtodling, mjölkkor
7E	1976-	Styv lera	Växtodling, nötkreatur
20E	1989-	Styv lera	Växtodling, grisar
6E	1974-	Moig lättilera	Växtodling, potatis
21E	1989-	Moig moränlättilera	Växtodling
5O	1977-	Moig lättilera	Växtodling
4O	1975-	Mjålig mellanlera	Växtodling
12N	1976-	Lerig grovmo	Växtodling, mjölkkor, potatis
11M	1976-	Mellanlera	Växtodling, mjölkkor
3M	1973-	Moig sand	Växtodling, mjölkkor
2M	1973-	Moig moränlättilera	Växtodling, sockerbetor

MÄTSTATIONER

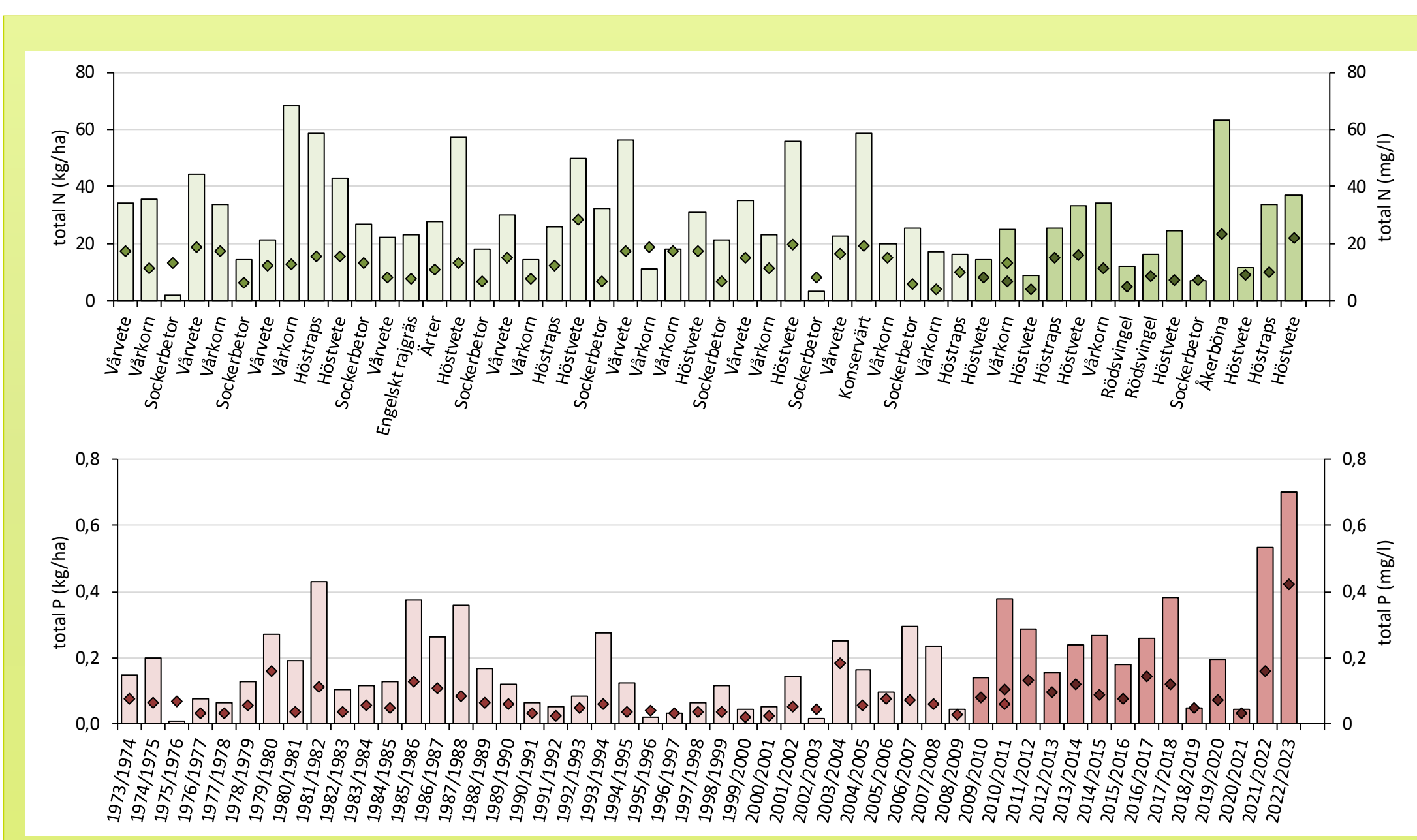
Via dräneringen förs vattnet till en nedgrävd mätstation där flödet mäts vid ett triangulärt Thomson-överfall. Vattenprover tas sedan år 2010 flödesproportionellt. Provtagningen styrs via en Campbell-logger som registrerar vattenståndshöjden med hjälp av en displacementskropp som hänger i en lastcell.

Schematisk bild på utjämningsbassängen där dräneringsvattnet från fältet passerar. Bassängen är anpassad efter fältets storlek.

Observationsfältens mätserier

Observationsfältens data kan lära oss om växtnäringsläckaget från olika grödor, växtföljder, jordarter, jordbearbetnings- och gödslingsstrategier. De långa mätserierna kan visa hur vattenkvaliteten varierar med vädret och bidra till att sätta om förändringar i ett framtida varmare klimat. Observationsfältens data används bl.a. till beräkningar, forskningsprojekt, studentarbeten och till ökad kunskap för rådgivning.

Fält 2M i södra Skåne
Årstransporter* (staplar) och årsmedelkoncentrationer* (punkter) av totalkväve (ovan) och totalfosfor (nedan).

Grödan som odlats på fältet under året som startar respektive agrohydrologiskt år (1 juli-30 juni).

Växtnäringsläckaget varierar stort mellan åren. På detta fält bidrar odlingen av sockerbetor till lägre läckage av N medan P inte påverkas på samma sätt.

* Ljusare färg på staplarna avser manuell vattenprovtagning och mörkare färg avser flödesproportionell provtagning.

Vattenanalysprogram

- Total N
- NO₃-N
- Total P
- PO₄-P
- Part-P
- Susp. material
- TOC
- pH
- Alkalinitet
- Konduktivitet

Data finns tillgängligt via www.jordbruksvatten.slu.se

Lisbet Norberg
Forskare
lisbet.norberg@slu.se

Maria Blomberg
Forskningsingenjör
maria.blomberg@slu.se

Roger Valdén
Forskningsingenjör
roger.valden@slu.se

Helena Linefur
Forskare
helena.linefur@slu.se

Katarina Kyllmar
Senior miljöanalysspecialist
katarina.kyllmar@slu.se

